

یادداشت

گزارشی از رونمایی فصلنامه هنر فردا وقتی هنر ایران از خواب بپرد

فصلنامه هنر فردا به عنوان جامع‌ترین نشریه تخصصی بخش خصوصی هنرهای تجسمی اولین شماره خود را منتشر و به همین بهانه جشن کوچکی برپا کرد. حمید کشمیرشکن که به عنوان سردبیر فصلنامه «هنر فردا» فعالیت می‌کند، درباره ضرورت انتشار این فصلنامه می‌گوید: «با توجه به وجود چنین خلیی در عرصه هنرهای تجسمی که به مباحث روز هنر جهان بپردازد، تصمیم به انتشار چنین نشریه‌ای گرفتیم که بتواند علاوه بر ایران در عرصه بین‌المللی نیز ایفای نقش کند.» وی ارژینال بودن همه مطالب این نشریه، دوزبانه بودن و مخاطبان متفاوت در داخل و خارج از کشور را از دیگر ویژگی‌های این نشریه برشمرد. «در مجلات آکادمیک تنها به مباحث نظری پرداخته می‌شود و ما فکر کردیم در کنار کار عملی این مجله باید نقش آموزشی نیز داشته باشد و سعی داریم مباحث نظری را به عرصه عملی پیوند بزنیم. کشودن افق‌های جدید در راستای درک بهتر هنر معاصر، ایجاد بستری برای مکالمه میان اندیشمندان هنرهای تجسمی با سایر هنرهای معاصر و تشویق به بحث و گفت‌وگو از جمله اهداف ما در انتشار این نشریه است و در هر شماره به رویدادهای هنری ایران و جهان و معرفی هنرمندان برجسته و بحث اقتصاد هنر خواهیم پرداخت.»

آبدین آغداشلو درباره جایگاه علیرضا سمیع‌آذر در مدیریت هنر پس از انقلاب گفت: «مروز و در این مراسم می‌خواهم فرصت را منتقم بشمارم و از موضوعی حرف بزنم که مدت‌ها منتظر ابراز آن بوده‌ام و می‌ترسیدم همچون مقالات نانوشته‌ام، ناگفته و حسرت آن بر دل من باقی بماند. پس از انقلاب چند مدیر فرهنگی تاثیرگذار داشته‌ایم. پیش از این به حضور محمد بهشتی به عنوان یکی از موثرترین مدیران فرهنگی بعد از انقلاب پرداخته‌ام و امروز می‌خواهم از علیرضا سمیع‌آذر سخن بگویم. این فرصت را منتقم می‌دانم تا از سمیع‌آذر و مدیریتش ستایش کنم و با این کار دین خود را به او ادا کنم. سمیع‌آذر در دوره مدیریت خود قاطعانه خدمتی را به هنر نقاشی و تجسمی ایران انجام داد که با تلاش‌های پس از دوران مدیریتش تکمیل شد و امروز می‌توان اعلام کرد نقاشی معاصر ایران مدیون اوست و باید قدردان تلاش‌های او باشیم. سمیع‌آذر در دوره مدیریت خود در موزه هنرهای معاصر توانست این مجموعه را به جایگاه واقعی خود برساند، به طوری که فعال‌ترین دوره موزه در دوره مدیریت هفت‌ساله او اتفاق افتاد و اگر امروز جامعه جهانی هنر ایران را می‌شناسد به تلاش‌های سمیع‌آذر در این دوره برمی‌گردد. سمیع‌آذر دیدگاه با خلق فضای مفاهمه، هنر ایران را به عرصه‌های بین‌المللی معرفی کند و در همین دوره مدیریت خود موفق شد هنر جدید را به عرصه هنرهای تجسمی ایران اضافه کند. به طوری که با حمایت از هنرمندان جوان راه را برای آنها باز کرد و زمانی که از موزه رفت هم ثابت کرد همچنان مدیر فرهنگی موفقی است.»

یک مدیر موفق زمانی جایگاه خود را نشان می‌دهد که حتی بعد از رفتنش هم تاثیرگذار باشد. سمیع‌آذر توانست تاثیر خود را بعد از رفتنش ثابت کند، به طوری که همچنان قدمه‌های بزرگ او را می‌توان در این عرصه مشاهده کرد. او امروز به توانسته با حمایت بخشی خصوصی و برای احیای پتانسیل‌های جامعه تخصصی قدم‌های جدی بردارد. در حالی که یک مدیر دولتی نمی‌تواند این کار را انجام دهد، اما سمیع‌آذر کارهایی را انجام داد که در مدیریت خود نیز انجامش غیرممکن بود. همواره مترصد این بودم که از یک دوست و همراه قدیمی چون سمیع‌آذر قدردانی کنم و بگویم تاریخ هنر معاصر ایران بدون نام او متنی ناقص است. نشریه تخصصی «هنر فردا» کار خوب، مفید و باسلیقه‌ای است که با رعایت اصول زیبایی‌شناسی، ورق زدنش را برای مخاطب دلپذیر می‌کند. این نشریه آموختنی‌های بسیاری دارد و در همین چند دقیقه که آن را ورق ردّم با مطالب خواندنی جذابی روبه‌رو شدم. وجه تالیفی نشریه مشخص آن محسوب می‌شود، چه‌بسا که در طول ۱۰۰ سال گذشته بیشتر از آنکه به تالیف اهمیت دهد به کار ترجمه پرداخته‌ایم. قطعاً به ترجمه نیاز داریم اما کار تالیف نیاز جدی‌تر ماست و قدم نشریه «هنر فردا» در این عرصه حائز اهمیت است.»

علیرضا سمیع‌آذر درباره چگونگی انتشار فصلنامه هنر فردا و اهدافش از انتشار این نشریه گفت: تلاش‌های من در دوره مدیریت مرکز هنرهای تجسمی معمولی‌ترین کاری بود که هرکس در آن جایگاه باید انجام دهد. شاید اگر امروز کارهای معمولی اینجانب بزرگ جلوه داده می‌شود و دوستان نسبت به من لطف دارند به این سبب است که پیش از این کسی چنین کارهای معمولی را انجام نمی‌داد.

انتشار مجله‌ای با رویکرد «هنر فردا» در عرصه هنرهای تجسمی یکی از آرزوهای من بوده و این حسرت را هنگام ترک موزه داشتیم که موفق نشدم چنین نشریه‌ای را راه‌اندازی کنم. چندین‌بار جلسات متعددی برای انتشار چنین نشریه‌ای تشکیل دادم، اما از آنجایی که نمی‌توانستم به پشتوانه حمایت‌های دولتی که موقتی و غیرقابل اتکا بودند، چنین نشریه بین‌المللی را منتشر کنم، خوشحالم که امروز در سایه حمایت بخش خصوصی این اتفاق افتاد و نشریه منتشر شد. بعد از جنگ جهانی دوم چند مجله هنری همچون پارتیزان، آرت‌نیوز و… بستری را مهیا کردند تا تاریخ هنر دنیا را خواب پرید و هنر مدرن به چالش کشیده شد. هنر پست‌مدرن در سایه این نشریات پیشرو، دگراندیش و منتقد خلق شد و همین مجلات در ادامه انتشار خود با رویکرد معتزضانه‌شان هنر پست‌مدرن را از نفس انداختند. در روزهایی که هنر ایران از خواب پریده و زندگی دوباره‌ای را شروع کرده، قدم‌های بلندی برای بین‌المللی شدن آن برداشته شده است و امیدواریم با ظهور و بروز نشریات تحلیلی و منتقدانه همچون «هنر فردا» بتوان تاریخ هنر ایران را هم با تحول روبه‌رو کرد.

گفت‌وگو با منصور و کیلی به بهانه نمایشگاه آثارش در گالری آن چیزی میان شرق و غرب

سما بابایی

مخاطب باید مانند یک هنرمند در تماس با اتفاقاتی قرار گیرد که در طول اجرای یک تابلو رخ داده و به اندازه او در تجربه و زمانی که صرف خلق کار شده است، شریک باشد.در این صورت است که می‌تواند وارد لایه‌های مختلف شده و فرم‌های متفاوت را از یکدیگر تفکیک کند.

نگارستان «آن» مدتی است به استقبال

نمایشگاه «خاطرات دور» منصور و کیلی رفته است؛ نقاشی که سی و چند سال است فعالیت‌های هنری خود را در فرانسه ادامه می‌داده و در این سال‌ها تنها گاه و بی‌گاه آثار هنری خود را در ایران ارائه داده است. این **نمایشگاه** که تقریباً به مدت یک ماه برگزار شد، این فرصت را فراهم آورد تا مخاطبان در مواجهه با آثار هنرمندی قرار گیرند که خودش نام «خاطرات دور» را روی آن گذاشته است؛ **خاطراتی آنقدر دور که از عمر نقاش نیز سال‌ها فراتر می‌رود.** دیدن این آثار سهیم شدن در خاطرات و فضاهای نقاش است. ---

–صحبت را از نام نمایشگاه شروع کنیم، چرا «خاطرات دور»؟

این نمایشگاه شامل آثاری است که دو سال است روی سوژه آن کار می‌کنم. خاطرات گذشته که نامش در نمایشگاه به «خاطرات دور» تغییر کرده است، همواره یکی از سوژه‌های مورد علاقه من بوده است که حساسیت بسیاری روی آنها داشته‌ام. می‌خواستم فضایی را که در این سال‌ها در ذهنم کدر و تار شده بود بار دیگر زنده کنم و روی تابلو بیاورم. این فضایی که در این آثار دیده می‌شوند، بسیار مهم و دور است، شاید سال‌ها فراتر از عمر من حتی گاه فضایی به تصویر درآمده است که مربوط به یکی دو قرن قبل است و طبیعی است که من به شکل عینی آنها را تجربه نکرده‌ام. در واقع سعی کرده‌ام در این آثار به دورترین حدی بروم که احساسات خاص خودم را می‌توانستم در آنها پیدا کنم و آنان با یک حس جدید وارد تابلوی نقاشی‌هایم شوند.

–با این توضیح چنان برمی‌آید که دستمایه این آثار خاطرات شخصی هر چند دور شما هستند، اما مساله‌ای که در مواجهه با این آثار دیده می‌شود، این است که مخاطب می‌تواند خود را در آنان سهیم بداند و از آن فراتر آنان را درک کند. چه اتفاقی در این آثار رخ داده است که چنین تصویری را ایجاد می‌کند؟

اگر چنین اتفاقی رخ داده است – که امیدوارم چنین باشد و در غیر این صورت تلاش من با شکست مواجه شده است– باید آن را در شکل و راهی که این تابلوها طی آن به وجود آمده‌اند، جست‌وجو کرد. تابلوهایی که در این نمایشگاه عرضه شده است چون آثار قبلی‌ام از چند لایه رنگ و روغن شکل گرفته است. در واقع گاهی این لایه‌ها از نظر فرم و رنگ هماهنگ نیستند. آن چیزی که در ذهن من وجود دارد، زمانی فرم و رنگ خاصی را طلب می‌کند و زمانی دیگر فرم و رنگی متفاوت. علاوه بر آن زمان زیادی صرف خلق این آثار می‌شود که گاهی تا چندین ماه طول می‌کشد و هر بار لایه‌های جدیدی به آن اضافه می‌شوند. اینها هیچ کدام حاصل یک احساس آنی نیستند که در این تابلوها بیان شده باشند و از طرفی از یک فرم تبعیت نمی‌کنند. باید آنان را حاصل فرم‌هایی دانست که روی هم قرار گرفته و فضاهایی را به وجود می‌آورند که چندان روشن نیستند. در واقع مخاطب باید به عمق آن وارد شود تا بتواند آنها را بهتر ببیند.

–این ابهامی که در این آثار وجود دارد از یک طرف این امکان را به مخاطب می‌دهد تا گستره خیال خودش را گسترش دهد، اما از آن طرف درک آنها را سخت‌تر می‌کند. این موضوع نگران‌تان نمی‌کند؛ اینکه بیننده برای مفهومی که مد نظر شما بوده است، دچار مشکل شود؟

این ماجرا درست است، اما من به شکل کلی بر این اعتقاد هستم که اگر یک هنرمند بخواهد احساساتش را به شکل صادقانه بیان کند، ابهام خواهدخواه به آثار او اضافه خواهد شد. این ماجرا طبیعی است و گریزی از آن وجود ندارد. اما به طور کلی اگر به آثار من دقیق شوید، مشاهده خواهید کرد که هر کدام از این آثار اسم دارند و همین ماجرا تعبیر آنان را آسان‌تر می‌کند. ضمن اینکه هر کدام از تابلوهای من اگر چه خودشان به تنهایی دارای ابهام هستند، اما رابطه‌ای میان آنان وجود دارد که آنها را به هم متصل می‌کند. یعنی مخاطب با دیدن آنها خودش و آنچه را که می‌خواهم بگویم گم نمی‌کند، چراکه همان‌طور که گفتیم یک تم اصلی در آنها وجود دارد که آنها را به هم مربوط می‌کند.

–یعنی معتقدید باید این آثار را در امتداد یکدیگر مورد مطالعه قرار داد؟ مثل یک دفترچه خاطرات که دیدن هر کدام‌شان درک لازم را به مخاطب

تجسمی

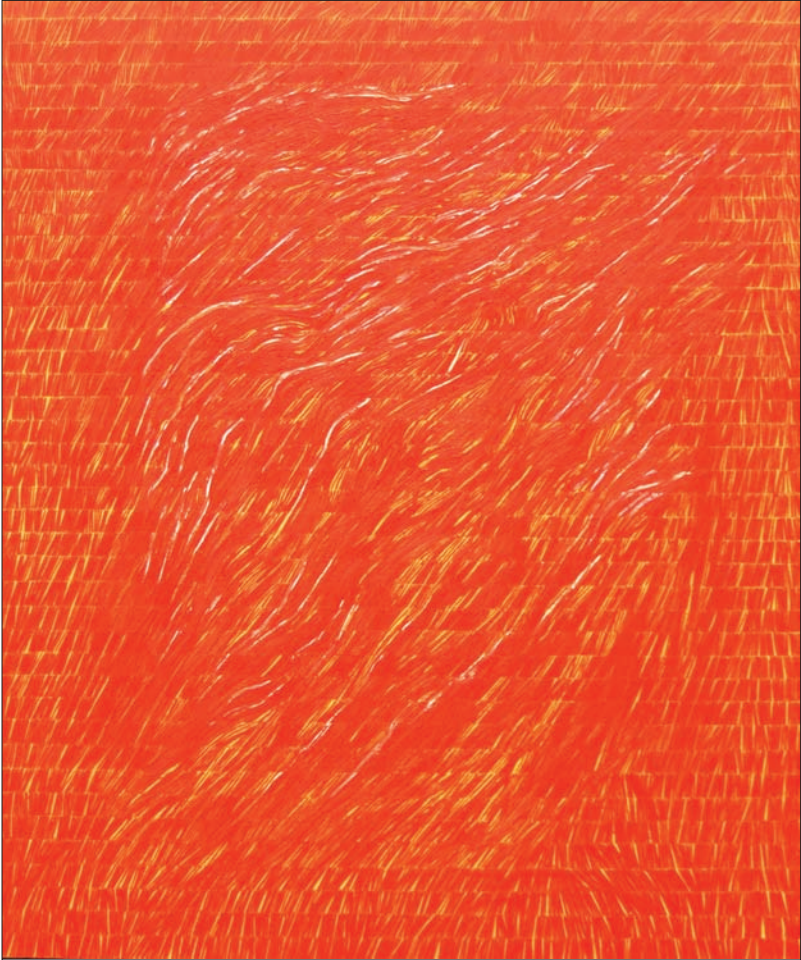

من اعتقاد دارم مفاهیمی چون «هنر برای هنر» و «هنر مفهومی» بسیار به هم نزدیک هستند. مدت زیادی طول کشید تا من به این تکنیک برسیم که در رابطه با طرز فکر و برخورد با تابلو مورد بررسی قرار می‌گیرد. من با آثاری که به تصویر می‌کشم، برخوردی کاملاً دوستانه دارم، البته این به آن معنا نیست که دیگر هنرمندان چنین برداشتی را نسبت به آثار خود ندارند، اما می‌خواهم بگویم من با هر کدام از آثاری که ارائه‌شان می‌دهم، چندین ماه زندگی می‌کنم. هر بار که آنها را می‌کشم باید روزها صبر کنم تا خشک شوند و لایه بعدی را به آنها اضافه کنم، به همین خاطر است که هر کدام از آثارم ماه‌ها مقابل چشمشان قرار دارد و با آن ارتباط دارم. در صورتی که بسیاری از نقاشان روی آثار خود حرکات دنبامیک و انرژی می‌گذارند و آنچه را که می‌خواهند می‌توانند در مدت‌زمان اندکی بیان کنند، شاید به همین خاطر است که تکنیک و مفهومی که در آثار من وجود دارد از یکدیگر رها نیست.

–این لایه‌لایه‌ها هر کدام حرف خاصی را می‌خواهند بپان کنند؟ یعنی برای پی بردن به آنچه شما به عنوان خالق این آثار به آن توجه داشته‌اید، باید این لایه‌ها را جدا از یکدیگر مورد بررسی قرار داد یا اینکه در یک کلیت به آنها توجه کرد؟ گمان من بر این است که مخاطب باید مانند یک هنرمند در تماس با اتفاقاتی قرار گیرد که در طول اجرای یک تابلو رخ داده است و به همان اندازه در این تجربه و زمانی که صرف خلق این کار شده است، شریک باشد. او باید این امکان را داشته باشد که با دیدن یک اثر هنری از شروع تا پایان آن را درک کند. در این صورت است که مخاطب می‌تواند وارد لایه‌های مختلف شده و فرم‌های متفاوت را از یکدیگر تفکیک کند. البته شاید این ایده‌آلی باشد که من به عنوان خالق آثار به آن توجه دارم و اینکه چه اندازه این اتفاق می‌تواند رخ دهد یا خیر، مساله‌ای است که نمی‌شود درباره آن یک حکم کلی و قطعی داد. به هر حال من برای هر اثرم انرژی بسیاری می‌گذارم و دلم می‌خواهد کسی که در معرض آن قرار می‌گیرد، این انرژی را دریافت کند.

–با این تعریف باید آنان را در امتداد یکدیگر تصور کرد یا اینکه به آنها به عنوان یک اثر مجزا نگریست؟ هر مخاطبی این حق را دارد که خودش انتخاب کند که چه معنایی را می‌خواهد از این آثار استنباط کند. اما من زمانی یک تابلو را کنار می‌گذارم که خودم را ارضا کرده باشد، در غیر این صورت هر اندازه هم که زمان نیاز داشته باشد، صرف آن خواهم کرد و برای آن انرژی خواهم گذاشت. در این سال‌ها هیچ وقت این اتفاق رخ نداده است که همان لایه اول مرا

به نظر می‌رسد شما در آثاری که ارائه می‌دهید، بیشتر به دنبال ارائه یک مفهوم به مخاطب‌تان هستید تا اینکه حالا بخواهید مهارت‌های فرمیک یا تکنیکال خودتان را به او نشان دهید. این نیازمند یک جسارت است، به خصوص اینکه مخاطبان ایرانی کمتر با آثار شما مواجه بوده‌اند.

دوشنبه ۲۸ تیر ۱۳۸۹

روی‌بوم

نمایشگاه نقاشی‌های آبستره از جمعه در نگارخانه شیرین

نمایشگاه نقاشی‌های «الهام حسین‌حاجی» از عصر جمعه ۲۵ تیرماه ۸۹ در نگارخانه «شیرین» برپا شد. در این نمایشگاه حدود ۱۴ نقاشی از تازه‌ترین آثار این نقاش که همگی آبستره و مینی‌مال آبستره هستند، در معرض تماشای عموم قرار می‌گیرد. «حسین‌حاجی» که در خلق آثارش از محیط پیرامون، رویدادهای اجتماعی و مسائل انسانی الهام می‌گیرد در اغلب تابلوهایش ردیاهایی از فیگورهای پیدا و پنهان که گاه به محو گرایش دارند به جا می‌گذارد.

نمایشگاه نقاشی‌های آبستره «الهام حسین‌حاجی» تا چهارشنبه ۳۰ تیرماه در نگارخانه شیرین واقع در خیابان فرمانیه، بلوار اندرزگو، خیابان سلیمی، ساختمان انجمن خوشنویسان ایران دایر خواهد بود و علاقه‌مندان می‌توانند هم‌روزه به جز دوشنبه‌ها از ساعت ۱۱ تا ۲۱ از این آثار دیدن کنند.

جمعۀ تقسیم در گالری مهر و

نمایشگاه نقاشی‌های «شهره عدالت» با عنوان «جمعۀ تقسیم» در گالری مهر و پریاست، «جمعۀ تقسیم» عنوان این نمایشگاه است که در آن حدود ۱۲ نقاشی با رویکرد موضوعی و تماتیک زنانه در معرض تماشای مردم قرار خواهد گرفت. شهره عدالت به عنوان برنده مسابقۀ تابستان گرم و طولانی با هنر (که از سوی گالری مهر و نیمه دوم سال ۸۸ برپا شده بود) این نمایشگاه را برگزار کرده است. نمایشگاه نقاشی‌های «جمعۀ تقسیم» تا چهارشنبه ۳۰ تیرت دایر خواهد بود و علاقه‌مندان می‌توانند هم‌روزه از ساعت ۱۶ تا ۲۱ از این آثار در خیابان کریمخان، خیابان آبان جنوبی (شهید عضدی)، شماره ۲۸ نگارخانه مهر و دیدن کنند.

پیتر ا مخلوط در کافه گالری چاپلین

نمایشگاه عکس «پیتر مخلوط» از آثار بهروز داوری از ۲۱ تیرماه به مدت ۱۰ روز در کافه گالری چاپلین برگزار شده است. حرفه اصلی بهروز داوری کارگردانی، تدوین و کارهای مرتبط در حیطه سینما و تلویزیون است. اما او عکاسی را همیشه به عنوان کاری پرلوت و جست‌وجوگرانه امله داده است. مجموعه حاضر تحت عنوان نمایشگاه عکس «پیتر مخلوط» در دو پرده ارائه شده است که قرار است پرده دوم به فاصله یک ماه بعد از پرده اول به نمایش درآید. این نمایشگاه گزیده‌ای از میان عکس‌های چهار سال اخیر او است که به صورت مجموعه‌های سه‌تایی و چهارتایی در کنار هم ارائه شده‌اند. هر یک از مجموعه‌ها ژانر و مفهوم خاص خود را دارند و به همین دلیل نام «پیتر مخلوط» برای این نمایشگاه انتخاب شده است. در این نمایشگاه از عکس‌های پرزه تا طبیعت و حتی عکس‌های انتزاعی یافت می‌شود. علاقه‌مندان می‌توانند برای بازدید از این نمایشگاه هر روز از ساعت ۹ صبح تا ۹ شب به نشانی خیابان ولیعصر، بین فاطمی و زرتشت، مجتمع تجاری کمران، طبقه زیر همکف، کافه گالری چاپلین مراجعه کنند.

سفیر نویسان در نگاه گذر مترو شهید بهشتی

نمایشگاه گروهی «سفیرنویسان» در نگاه گذر مترو شهید بهشتی برپا شده است. در این نمایشگاه ۴۸ اثر از تابلوهایی نقاشی و نقاشی خط با موضوعات دینی، قرآنی و ادبی به نمایش گذاشته شده است که تا تاریخ ۲۸ تیر ادامه دارد. این نمایشگاه به همت مدیریت فرهنگی هنری مترو و با همکاری شرکت بهره‌برداری راه‌آهن شهری تهران و حومه در راستای آشنایی مخاطبان با هنرهای تجسمی و حمایت از هنرمندان برپا شده است.

«ماهی که پیچید به اندام سال» در هفت ثمر

عکس‌های مریم خونساری در نمایشگاهی با عنوان «ماهی که پیچید به اندام سال» از ۲۵ تیر به مدت پنج روز در نگارخانه هفت ثمر به نشانی خیابان مطهری، خیابان کوه نور، کوچه پنجم، پلاک هشت به نمایش گذاشته شده است.

نیو فولدر ۱ در راه ابریشم

نمایشگاه عکس «نیو فولدر ۱» از جمعه، ۲۵ تیر در نگارخانه راه ابریشم افتتاح شد. این نمایشگاه که به انتخاب آرش فیاض صورت گرفته با هدف معرفی گوشه‌ای از استعدادهای نسل جوان عکاسی ایران گردآوری شده است. در این نمایشگاه، آثاری از ساسان ابری، احسان براتی، پولاد جواهرحقیقی، حسین رجبی، آبدین رحیمی‌پورآراد، فریده سخایی، رضا شجاعی، نسرن طالبی، کیانا فرهودی، محبوبه کرملی، تهمنیه منزوی و آنایشتا نوروزی در معرض دید گذاشته می‌شود. این نمایشگاه تا چهارم مرداد به نشانی خیابان فرمانیه غربی (لواسانی)، جنب شهروند، پلاک ۱۰۳ ادامه دارد. نشست با عکاسان نیز پنجشنبه ۳۱ تیرماه ساعت ۱۸ در این نگارخانه برگزار می‌شود.

عکس‌های فرهاد بهرام در فروهر

از روز جمعه، ۲۵ تیر نمایشگاه چیدمان عکس‌های فرهاد بهرام با همکاری ۱۵ عکاس از سایر کشورها در نگارخانه فروهر به نشانی بلوار آفریقا (چردن)، نبش بلوار گلستان، پلاک ۲ برگزار می‌شود.

بقایا و تازدها در نگارخانه آزادی

نمایشگاه نقاشی «بقایا و تازدها» با آثاری از «عبدالتاصر فتی‌سلمان» هنرمند مسلمان فرانسوی از ۲۶ تیر در نگارخانه سینما آزادی برپا می‌شود.

این نمایشگاه شامل چهار دوره خلق اثر هنری وی ملهم از کمدی الهی دانته، حکمت انبیای الهی برگرفته از کتاب فصوص‌الحکم، نمادهایی از کوه قاف– آدم و حوا– خاتم سلیمان و اتودهای وی در طول مدت اقامت نیم‌ساله‌اش در ایران است. نگار خانه سینما آزادی در طبقه هشتم این مجتمع فرهنگی و هنری به نشانی خیابان شهید بهشتی، نبش خیابان خالد اسلامبولی (وزرا) واقع است.

نقاشی‌های هنرمندان عضو انجمن نقاشان در خانه هنرمدان

نمایشگاه نقاشی‌های برگزیده هنرمندان عضو انجمن نقاشان ایران از پنجشنبه ۲۴ تیرماه در خانه هنرمندان ایران دایر شده است. این نمایشگاه همزمان با برگزاری مجمع سالانه انجمن نقاشان ایران برپا می‌شود.

در این نمایشگاه که تا ۲۱ تیرماه و از ساعت ۱۰ تا ۴فعالیت دارد، بهترین آثار هنرمندان عضو انجمن در تالارهای مختلف خانه هنرمندان ایران به نمایش در خواهند آمد.